Z ČESKÝCH VLASTÍ

V cizích službách! — Včerejšek přinesl v ústavní krisi království Českého řadu událostí: Překvapující usnesení německého svazu, ztroskotání celého vládního plánu na zaškrcení autonomie království Českého a děsné přímo odhalení: že celý ten německo-centralistický úklad vlády dál se za souhlasu — 'vlivuplných osobností českých'. Němci ohlásili vůči proskakujícím obrysům vládních plánů bezpodmínečný a nejprudší odpor. V tom směru nebylo sporu, jak dopadne jejich usnesení. Tomuto zásadně odmítavému stanovisku odpovídal i zákaz, platný pro každého slušného Němce: Aby v nějaké správní komisi zemědělské místa nepřijímali. Ministrovským však a překvapujícím jest usnesení německých poslanců, aby němečtí přísedící zemského výboru míst svých se nevzdali. To byl výkon znamenitý. Přes měsíc již vyhrožovaly německé listy resignací německých přísedících. To měla býti poslední rána zemské autonomii. Ve chvíli však nejkritičtější usnášejí se Němci, že jejich přísedící zůstanou. Naproti tomu prohlásily "vlivuplné osobnosti české" hraběti Stuergkhovi velmi určitě, že čeští přísedící podají demisi v tom okamžiku, který vláda uzná za vhodný. To nejsou jemné rozdíly: to jsou rozdíly tragické. — Včerejšek ztroskotal celý válečný plán vlády. Čí je to zásluhou? Zajisté, že v první řadě je to zásluhou živelného odporu všeho lidu českého, který vládu překvapil a uvedl ve zděšení. Pokud náš list a strana státoprávně pokroková má určitý podíl zásluhy, o tom vysloví se ti, kdož budou psáti dějiny těchto dnů. My dnes pouze vzpomínáme, že chvíle pohnutá a nebezpečí národa srazilo na ráz všechny tři oposiční strany české k součinnosti dokonalé a ideální. Nepopíratelná zásluha patří i německým poslancům, již svým usnesením přivedli celý plán vládní ad absurdum dočista. — Poslušen výzvy výkonného výboru strany státoprávně pokrokové i schůze vinohradské svolal poslanec Staněk do Vídně telegraficky schůzi společenského českého klubu, to jest všech oposičních stran českých na radě říšské. Usnesení to vyznělo ovšem v bezpodmínečné odmítnutí vládního útoku a s tímto samozřejmým usnesením odebral se předseda Staněk k ministerskému předsedovi hr. Stuergkhovi. Jak asi bylo tomuto poslanci českému, jak strašně asi vypadal v pracovně ministrově tento skutečný representant zdrcující většiny národa českého, když vůči rozhorlenému jeho protestu odpověděl ultraněmecký předseda hr. Stuergkh, že vláda nebyla by nikdy postupovala tak určitě, kdyby hraběti Thunovi nedostalo se předem spolehlivého ujištění vlivuplných osobních českých, že národ český jest bez krve a beze cti a že mlčky položí hlavu na špalek! Dnes víme již, kdo byly tyto vlivuplné osobnosti české, jež ujistily vládu, že národ český jest beze cti a bez krve, že možno dovoliti si vůči němu již všecko. Byl to Dr. Kramář a Ant. Švehla. Tento akt nedá se odstraniti z dějin českého národa nijakým způsobem. Je to hrozná skutečnost, která otřásla jistě každým českým člověkem. I námi. Dověděli jsme se již před týdnem, z pramene velmi ctihodného, že celý vládní úklad děje se v plném dorozumění s čelnými lidmi, blízkými mladočeským přísedícím. Informace tato nás tak ohromila, že jsme zakolísali a nechtěli jí uvěřiti. Zpráva byla již napsána, leč v poslední chvíli byla přece zadržena a vše pouze naznačena. Obětovali jsme prioritu tohoto strašného odhalení, učinili jsme oběť velikou po stránce žurnalistické. Ale marně: Pravda propukla přece v celé své hrůze. Ministerský předseda a poslanec Staněk nemohou již popříti ničeho. Nuže, dnes jest jasno: K nepřátelům samostatnosti české země, českého národa, k úkladníkům ústavní svéprávnosti království Českého, jimiž jsou Němci a centralistická vláda předlitavská, přistoupili i dva čeští lidé, kteří jmenují se Dr. Kramář a Ant. Švehla. První jednal částečně s vědomím své strany. O tom svědčí jasně chování "Národních Listů" i podrážděná odpověď Dra. Pinkasa vůči deputaci ohromné většiny českého lidu. Celý tento boj náš proti straně mladočeské a její vůdci Kramářovi po léta vedený, dostává dnes za okolností krajně rozechvívajících sankci správnosti a spravedlnosti. Měli jsme vždycky pravdu, dnes pak nebude snad v Čechách jediného človíčka, který by o tom pochyboval, že náš boj proti Kramářovu mladočešství byl bojem nejpoctivějším a nejspravedlivějším. Dnes nemůžeme litovati ani jednoho z příkrých slov, jež rozhořčení vdechlo do našich vět a do úst našich řečníků; dnes vidíme, že všecka ta vzrušení a rozhorlení byla ještě slabá a že boj náš proti mladočešství měl býti ještě urputnější. "Kombinovaný útok proti mladočešství" netřeba již osnovati. Jest věcí, jež nastala mechanicky. Netřeba útočiti již příliš ostře na Dra. Kramáře: tento muž vykonal na sobě sám harakiri. Dr. Kramář není již možný v české politice. Kdo o tom pochybuje, tedy stotožňuje se s jeho činem a budiž s ním stejně naloženo. Kombinovaný útok bude dokonán, leč s vědomím, že nepřítel není hoden poctivých českých vojínů...

"Samostatnost" ze dne 5. července 1913.

Žalovaná země česká... Erární finanční prokuratura žaluje u zem. soudu "království České, zastoupené zemským výborem v osobě nejvyššího maršálka" pro navrácení 11 foliových historických svazků do archivu německé university. Svazky tyto dotýkají se prý historie "německé" praž. university ze 16. a 17. století. Akta byla při opravách a repertorisacích ze jmenovaného archivu převzata v opatrování do zemského archivu. Známý německý poslanec — profesor dr. Bachmann vyvolal tuto aféru a tvrdí, že akta zmíněná nesou pečeť "Facultas philosophiae Pragenisis" a obsahují též rozličné dokumenty z let 1350 až 1454, dále akta utraquistického konsistoria z let 1572—1675, akta koleje Karlovy z let 1596—1608, akta univ. rektorátu z let 1398—1610, dekanátní akta z r. 1579, akta filosofické fakulty 1601—1614, potom manuály koleje z těchže let a "liber actorum" z r. 1609. V žalobě se tvrdí, že akta náležela doktorskému kollegiu tehdejší filosofické fakulty pražské utrakvistické university a že toto kolegium bylo korporací naprosto neodvislou a samostatnou, která s universitou více neměla již co činiti a když byla rozpuštěna, předala svá (! akta prostě archivu německé university. — Zemský výbor však již 10. ledna 1911 oznámil místodržitelství, že akta mu byla darována. Cenu aktů těch udává žaloba na 5000 korun. Zem. výbor je zastoupen drem. Pinkasem, jehož koncipient dr. Vaněk žádal za protokolování jednání také v českém jazyku (žaloba je německá), proti čemuž zástupce finanční prokuratury dr. Max Pollak namítal, že zemský výbor "je tak dobře německý, jako český" a že musí (!) přijati německé líčení o německé žalobě. Naproti tomu bylo poukazováno na jazykovou rovnoprávnost, načež soudce r. p. Melichar učinil rozhodnutí v ten smysl, že všecky processní protokoly německé budou dříve přeloženy do češtiny a líčení odročil, když si byl dříve ještě přítomný rektor české university prof. Vejdovský také pro svoji universitu vyžádal jeden exemplář českého textu na základě chápalného zájmu na věci s universitou německou, kteréž obě jsou institucí společnou.

Josef Strachovský, český sochař zemřel. — Ve středu v noci, dne 9. července — právě hodinu před úmrtím mistra Aleše — zemřel známý český sochař Josef Strachovský ve věku 63 let. Tragickou shodou okolností zemřeli oba umělci, staří a věrní přátelé stejnou smrtí — a sice mozkovou mrtvicí. J. Strachovský, kutnohorský rodák (nar. 19. září r. 1850) studoval na mnichovské umělecké akademii, odkud se vrátil do Prahy, kde jej vysvobodil z trapného nedostatku sochař B. Schnirch. S tímto proslulým umělcem pracoval Strachovský na skulpturální výzdobě Nár. divadla; později vytvořil celou řadu portrétních bust (Smetany, dra. Tyrše, dra. Riegra) a hraběte Thuna-Hohensteina, kteréžto obzvláště umělecky zdařilé dílo je umístěno v Rudolfinu. Nejvíce popularity získal si Strachovský pomníkem Havlíčka Borovského, modelovaného pro Kutnou Horu; Strachovského pomník Havlíčkův jest ve variantech postaven i v jiných českých městech — též Američtí Čechové dali postaviti v Chicagu v nedávných letech podobný pomník dle vzoru Strachovského komposice. Dále provedl právě zesnulý sochař Strachovský pomník vynálezců ruchadla, bratranců Veverků v Pardubicích, pomník Žižkův pro Tábor, B. Jablonského v Kard. Řečici, náhrob. pomník Barákův a jiné plastiky.

Velkolepý úspěch českého umění v Anglii. — V Londýně konal se v neděli, dne 9. června, velký koncert v Alberthallu, největší to koncertní síni na světě, skýtající místo pro dvanáct tisíc posluchačů. Kromě tenoristy Kingstona a baritonisty Gillyho dosáhli tu velkolepého úspěchu vynikající čeští umělci, známá již v Londýně pěvkyně Emma Destinová a koncertní mistr harfy Václav Klička. Kritika vyslovuje se o jejich výkonech s nadšením a neobyčejnou pochvalou. Druhý koncert těchto světových umělců konal se dne 13. července v londýnské opeře Convent Garden.

Z dělníka vysokoškolským profesorem. — Z prostého dělníka až ku postavení vysokoškolského professora propracoval se dělník Fr. Havelka. Havelka pracoval nejprve jako litograf v jedné z továren v Jeně, později navštěvoval umělecko-průmyslovou školu a po té i královskou akademii v Lipsku. Při této stal se dík svým spisům o ornamentice a uměleckém tisku assistentem. Vynikající jeho spisy o umění reprodukčním a umění vůbec proslavily konečně Havelku tak, že byl nedávno povolán za professora na polytechnikum v Omsku na Sibiři.

Jaký je rozdíl mezi Čechy a Bulhary? Bulhaři vedou války, ale nevypovídají je; Češi války vypovídají, ale nevedou je.

Advokát zmizel. Z Příbramě zmizel v těchto dnech advokát dr. Josef rytíř Jeschke a opatrovníkem nezvěstného stal se advokát p. dr. Jan Klička v Příbrami, který provádí likvidaci jmění zmizelého. Dr. Jeschke požíval všeobecné důvěry. Ale spekulacemi pozbyl jmění svého i peněz sobě klienty svěřených. — Na jmění zmizelého vyhlášen byl konkurs. Na celém Příbramsku případ ten vyvolal veliké rozechvění, neboť mnoho lidí přijde o své mozolné úspory. Dr. Jeschke dle dopisů svých pomýšlí na sebevraždu. Záhada jeho zmizení vysvětlí se asi v nejbližší budoucnost. Dle jedné verse ujel do Ameriky.

"Kořist" pražské policie. V Apolinářské ulici na Hořením pražském městě u smutné zdi, obklíčující útočiště duševně chorých, vzbudilo jednoho večera pozornost strážníkovu nápadné chování dvou mladých mužů, kteří se před ním dali na útěk k "Jedové chýši." Tam je strážník dostihl v okamžiku, když se chtěli obrátit k Albertovu. — Strážník pohrozil, že střelí, nezastaví-li se. Chlapci na vyzvání to obrátili, ale v okamžiku se vrhli na strážníka. Šavle nepomohla a strážník píšťalkou volal o pomoc. Hlídka také tentokrát výjimečně brzo přikvačila a vzpurné mladíky přemohla. Neznamenají však pro pražskou policii kořist. Jsou to dva duševně choří ubožáci, 20letý dělník Baštář a o rok starší Taller, kteří uprchli z blázince a neoběhnuvše ani zeď jej obklíčující, byli zas odvedeni zpět na tuto jednu z posledních stanic.

Lidská hyena. Z Jablonce n. N. se sděluje: Dobrý lov učinila dne 3. t. m. zdejší policie. Elektrickou drahou z nádraží jel muž, jenž měl s sebou velký pytel. — Když s vozu sestoupil, setkal se s několika lidmi, jimž ukazoval lidskou lebku a vyprávěl, že byl na tureckém bojišti, že tam mrtvému Turku bulharským bajonetem uřízl hlavu, že lebku vyčistil a vzal s sebou. Přišel za tohoto vypravování policista a neznámého zatkl. U zatčeného nalezeny m. j. tři bulharské vojenské vesty z ovčí kůže, turecké a srbské vojenské čepice, vojenské pásy, ostré náboje, bulharský bajonet, dýka, nůž, stříbrné podnosy, stříbrný nůž, lžíce, vidličky, přívěsek s červeným křížem, 1540 korun, 150 franků a j. v. — vše to ukradl mrtvým na bojišti. V této lidské hyeně zjištěn Frant. Havelka, stavební dělník z Běchar u Jičína, který byl na Balkáně zaměstnán jako ošetřovatel nemocných.

13 pokladen vyloupeno bylo v minulých dvou letech v Praze a v sousedních obcích lupičem Josefem Košanem, 47-letým vdovcem, který byl v Praze již zatčen. Jest usvědčen celou řadou důkazů. — Ve všech 13 případech byly vyloupeny pokladny tak, že pachatel navrtal postranní stěnu pokladny, silný kovový plášť zvláštními nůžkami vyřízl, výplň popele vyházel a po stejném odstranění vnitřní desky obsah pokladny vybral. Kosan, jenž již jest ve vyšetřovací vazbě zemského trestního soudu, býval druhdy hlídačem na státní dráze. R. 1901 dal se na dráhu jinou — dráhu zlodějů — neboť vyloupil nádražní pokladnu. Později kradl ve skladištích dráhy a jinde. — Měl ovšem společníky, po nichž pátrá policie.

Rýžování zlata u Nového Knína. V Novém Kníně u Dobříše bude v brzce rýžováno zlato, a sice 14 kutacími stroji, které státní správa dodá z Příbrami do Nového Knína. Také dělnictvo sem bude povoláno z Příbrami. Právo na dolování i rýžování zlata náleží obci novoknínské, od níž dle všeho za určitých podmínek převezme je stát. Dohled budoucích zlatých dolů bude míti rada v. Posch a báňský rada Diviš z Příbrami.

Povodeň. Následkem posledních dešťů, zvláště vydatných na horách beskydských, rozvodnila se řeka Ostravice, voda stoupla skoro 4 metry nad normál. Kalné její vody ženou se přeplněným korytem řeky. Po vlnách plavou kusy dřev. Lávka mezi Polskou a Moravskou Ostravou vedle nového mostu byla vlnami překocena a z poloviny odnesena vodou ke Hrušovu a Odře. Práce při stavbě mostu poškozeny. Trať lokální dráhy Hrušov-Pol. Ostrava zatopena. Také Zárubek zatopen. Doprava uhlí musila býti zastavena. Voda na přívozské straně zaplavila pole a louky a způsobila tu značné škody. U Muglinova zatopeny vrbiny — tu Ostravice podobá se veletoku, který sem připlavil spousty klad a dřeva. Prudké vlny řeky zastavily částečně vody Lučiny a Odry. Škoda je veliká. — Z Opavy, 3. července. Dle zprávy ze Závady u Fryštátu vystoupila následkem trvalých lijáků Olša ze břehů a zaplavila sousední území ve výměře více než 100 čtv. kilometrů. Škoda na polích jest velmi značná.

Voják se zastřelil. V zeměbraneckých kasárnách v Brně vypálil si dne 7. t. m. z rána četař 14. zeměbraneckého pluku Jos. Pohl, rodák z Rosic, ze služební pušky ránu do levé strany prsou a smrtelně se zranil. Záchrannou stanicí dopraven byl do vojenské nemocnice v Zábjedovicích. Proč si zoufal, není známo.

Elektřinou 2 dělníci zabiti. V Trmicích provádějí dělníci v tamní panské zahradě vrtací zkoušky na vodu. Práce řídí mistr F. Klein; práce provádějí se pomocí elektrického přístroje o velikém napětí. Ke stroji přiblížili se v minulých dnech při práci výpomocní dělníci Nedomay, Czapski a Šimáček; poslední dva z nich byli elektrickým proudem sraženi k zemi a na místě zabiti. Nedomay dopraven byl do ústecké nemocnice.

Těžký úraz při vojenském cvičení. V minulých dnech udál se poblíž Košíř při vojenském cvičení těžký úraz. Pražští pionýři zkoušeli náboje. V té době vracelo se poblíž nich cestou oddělení jednoročních dobrovolníků-mediků, kteří teprve nedávno nastoupili vojenskou povinnost. — Dívali se na výbuchy jednotlivých nábojů z případné vzdálenosti. Náhle jeden z nebezpečných nábojů vyletěl do povětří a v oblouku dopadl. Při tom zraněn byl 27-letý medik Rudolf Loewenstein a sice na hlavě. — Zraněný dopraven byl na německou chirurgickou kliniku v pražské nemocnici, kde byl operován. O uzdravení jeho se pochybuje.

Zajímavý nález mincí. Ve Staré Vsi na Moravě nalezeny byly v kořání starého stromu tři závitky peněz z doby Václava II., syna Otakarova a zetě Rudolfa Habsburského (1278—1315). Na jedné straně nalézá se česká královská koruna, nápis "Dei gratia rex Bohemiae Wenceslaus secundus," na druhé straně jest český lev a kolem nápis "Grossi Pragensis."

Elegantní cikán. Dne 28. m. m. byl dopaden v Dobříčanech u Žatce, 20-letý, víceckráte trestaný cikán Stanislav Černý. Vloupal se oknem do bytu, kde spáchal krádež peněz. Černý jest čestnou výjimkou mezi cikány pokud se týče zevnějšku. Nechodí v usmolených, zedraných šatech, nýbrž vystupuje v elegantním oděvu, má skřipec na nose, vydává se za cestujícího a při tom krade jako straka. Při prohlídce kapes nalezeny u něho 2 zástavní lístky budějovické zastavárny na 2 zlaté prsteny. Černý, jak se zdá, je pachatelem krádeže v noci na 13. června t. r. u hodináře Adolfa Zemana v Táboře, jemuž tehdy odcizeny skvosty za 533 korun. Cikán ve skřipci ponechán ve vazbě.

Doznání na smrtelném loži. — Dne 9. t. m. došlo četnictva v Čes. Budějovicích sdělení o doznání, které učinila na smrtelné posteli jistá žena z Rožmitálu u Kaplice. Ona paní byla již po delší dobu chorobou upoutána na lůžko. Před svým skonem v neděli dne 6. t. m. dala si zavolati své příbuzné, jimž oznámila, že jistý muž, který s její matkou po dlouhá léta žil ve společné domácnosti, zavraždil kdesi u Hodkovic obchodníka s voskovým plátnem a oloupil jej o 700 zl. — Vražda spáchána byla asi před 20 roky. Četnictvo zahájilo ihned pátrání, jímž bude v nejasné toto udání vrženo potřebné světlo.

Odkaz chudé ženy. Ve prospěch Ústřední Matice Školské učinila odkaz 36 korun Anežka Vrtalová, nádenice v Březovicích na Moravě. Nechť vzácný tento čin šlechetné obětavosti od chudé ženy najde hojně následovníků!

Poslední doušek. Z Pavlovic se sděluje: Zdejší zámečník p. Jar. Švarc ponechal v těchto dnech na lavici láhev s octovou tresti a vzdálil se ze světnice. — Chvíle této využitkoval 2-letý jeho hošík, vzal láhev do ruky, přihnul k ústům a napil se. Následky se ihned dostavily, leč pomoc každá byla marná; hošík za nedlouho v krutých bolestech zemřel. Ve věci zavedeno vyšetřování.

Sdružení českých lékařů
v Omaze a So. Omaze

DR. ŠRÁMEK J. M.
sev.-záp. roh 8. a Hickory ul. Tel. Douglas 6645.

DR. KOUTSKÝ JOHN W.,
405 sev. 24. ul., So. Omaha
Telefon South 142.

DR. NĚMEC CHAS. J.,
1316 William ul., Omaha.
Telefon Douglas 2817.

DR. F. J. SWOBODA,
1255 již. 16. ul., Omaha.
Telefon Douglas 2313.

DR. ŠIMÁNEK G. F.,
1262 již. 13. ul., Omaha.
Operacím se věnuje zvláštní pozornost.

DR. KÁLAL F. J.,
627 City national Bank, proti Bennetovu obchodu.
Telefon Douglas 1761.

DŘI. CHALOUPKA & CHALOUPKA
24. a M ul., So. Omaha, Neb.

My shora uvedení lékaři dle pravidel lékařské etikety, nejdůrazněji odsuzujeme veškeré ohlašování kteréhokoliv lékaře sama sebe v kterýchkoliv časopisech svými pacienty, nechť už je to jakýmkoliv způsobem, ať ve zprávách místních nebo osobních. 43-tf

Dr. F. W. NOVÁK,
český zubní lékař
430-32 State Bank Bldg., 17. a Harney ulice, Omaha, Nebraska.
[illegible]

DR. J. C. SOUKUP,
ZUBNÍ LÉKAŘ
Telefon: Douglas 130
201 Paxton Block (roh 16. a Farnam)
OMAHA, NEBR.

Dr. J. J. Warta
Léčí nemoce očí, uší, nosu a hrdla.
Upravuje brejle.
V SO. OMAZE 2405 N Str.
Od 9 do 11:30 hod. dopol. a v pondělí a ve čtvrtek večer.
Z OMAZE W. O. W. Bldg.
Od 12 do 5 hod. odpoledne.
TELEFON:
V South Omaze — S. 1352.
V Omaze — Doug. 5852.

Dr. F. A. Sedláček
OMAHA, NEB.
ÚŘADOVNA: 1270 So. 13th Street proti Hotelu Prague. Tel. Red 4012
RESIDENCE: 1451 So. 11th Street Tel. Douglas 4286.
Dopoledne Dr. Allisonem v nemocnicích.
V ÚŘADOVNĚ od 1 do 4 hod. odpol.
V neděli od 9 do 11 hod. dopol.

Dr. Chas. Rosewater
český lékař
Úřadovna 222 Bee Bldg., Omaha, Neb.
Ord. hodiny — 11 ráno.
2 do 4 odp. — 5.30 do 6 odp.
V neděli: 10 do 12 dopol.

Přestěhoval se

Dr. J. W. NOVÁK
český
zubní lékař
Přestěhoval se do
Karbach Blk.
15. a Douglas ulice
čís. pokoje 305.
Rohová místnost na druhé podlaze
nad Ryan Jewelry Co.
Tel. v úřadovně: Douglas 5077.
Tel. residence, 915 William ul., Douglas 6019.